

Københavns og Vartov Valgmenigheder

Juni 2018 Nr. 2

Tidsånd og åndsnærværelse

Anden pinsedag – Johannes 6,44-51

Skal man give efter for tidsånden? Eller skal man modstå den? Det er et livsproblem for de unge som endnu ikke har fundet indgangen i tidens løb. De søger efter et første mønster, efter at finde sig til rette og give verden deres eget aftryk. For et menneske kan ikke holde ud at forefinde en verden som er færdig. Så ville vi ikke skulle andet end nyde livet, og det ydmyger os blot at være nydende.

Skal man give efter for tidsånden? Eller skal man modstå den? Det er også et livsproblem for den gamle som søger over sine forsømmelser, over at det mislykkes at opbygge et harmonisk forhold til virkeligheden. Måske ser den gamle sig henvist til en verden som er færdig, men som han ikke selv har bidraget tilstrækkeligt til. Det kan også være ydmygende at nyde hvad man ikke har fortjent.

Så er det lettere at modstå tidsånden og byde den trods. Både for den unge som ikke vil vide af den verden der bliver stil-

let til rådighed. Og for den gamle som er nødt til at stille sig tilfreds med hvad den tilbyder – uden at kunne det. Heller ikke den gamle ønsker at forefinde en færdig verden.

Johannesevangelisten har et anstrengt forhold til 'verden'. Gud, Guds søn, kommer til verden fordi han elsker den, og han sender sin ånd til verden. Men verden tager ikke altid imod ham. Gud bøjer sig mod vores verden, men vi afviser ham ofte. Gud vil sammenføje, men vi adskiller.

Vi står i det samme dilemma over for Gud som vi kan gøre i forhold til tidsånden: Skal vi 'give efter' og tage imod ham, eller må vi modstå evangeliet fordi det bryder ind i vores liv? Eller altså: Skal vi tro på Guds ord, eller skal vi forsikse os i vores egne opfattelser? Jesus siger: 'det brød, jeg vil give, er mit kød, som gives til liv for verden.' Vil vi lade vores verden

nære af det brød, eller søger vi livsnæring andre steder?

Vi kan forholde os på samme måde til Guds ord som til tidsånden. Og dog er det jo to forskellige ting, to helt forskellige ting, vil mange sige. Men er det det?

Hvad er tidsånd? Det er den måde verden er på. Den atmosfære den ånder i. Moden viser os det. James Bonds jakkesæt var anderledes i de tidlige film.

Man kan føle sig samstemt med tidsånden uden at tænke nærmere over det, og man kan være i opposition til den uden at vide hvad man så skal stille op – bortset fra at man ikke vil være med, vel vidende at man ikke kan undslippe.

I dilemmaet mellem at give efter for tidsånden eller modstå den: Hvordan kan et menneske være nærværende i verden? Ved at være opmærksom. Når vi er opmærksomme, lader vi verden og andre mennesker komme til os. Uvilkårligt påkalder de sig vores opmærksomhed, og vi lader dem gøre det. Opmærksomhed er en slags åndsnærværelse. Vi tager verden ind over os.

Verden er tiden, tidsåndens verden. Og verden er naturens verden.

I indledningen af I.P. Jacobsens roman *Fru Marie Grubbe* er naturens verden sådan her:

'Den Luft, der laa under Lindetrærnes Kroner, havde vugget sig frem over den brune Hede og de tørstige Marker; den var blevet baget af Solen og støvet af Vejene, men nu var den rensat af det tætte Løvhang, svalet af de kølige Lindeblade, og Duften af Lindens gule Blomster havde gjort den fugtig og givet den Fylde. Nu laa den og blinkede stille og saligt op i det lysegrønne Hvalv, kjærtagnet af sagte dir-

rende Blade og af hvidgule Sommerfugles flimrende Vingeslag.'

Luften er ikke noget i sig selv. Den er hvad den fyldes af: solen, støvet, køligheden, duften, farverne – kærtagnet af dirrende blade og sommerfugles flimrende vingeslag. Luften er virkelig ved at fyldes af alt dette. Der er ikke en tom luft uafhængig af fugten og farverne. Der er ikke to virkeligheder, men én virkelighed. Naturens verden.

Pinsen er budskabet om at Gud gør virkeligheden til én. Ikke at den er det, men den bliver gjort til det ved at Gud sender sin ånd til verden. Der er ikke længere nogen adskillelse mellem Guds virkelighed og vores verden fordi denne verden er forbundet med Guds virkelighed, omfattet af den. Derfor skal vi ikke længere være adskilt fra hinanden og fra vores fælles verden. Det er én virkelighed fordi Guds ånd og Guds søn 'gives til liv for verden'.

Der er forskellige grunde til at vi kan have vanskeligt ved at tro dette budskab. Forskellige erfaringer som adskiller vores liv fra verden, fra hinanden, fra Gud. For adskillelse er det modsatte af ånd da ånd netop er nærvær. Åndsnærværelse.

Åndsnærværelse er som sagt at tage verden ind over sig. Sådan som den er. Men det er også at tage den ind over sig når den forandrer sig. Åndsnærværelse er opmærksomhed over for tilværelsens foranderlige situationer (Walter Benjamin).

Det er forskellen på naturens verden og åndens verden. For åndens verden er ikke bare verden som den er. Den er også verden som den er når den forandrer sig. Ånden møder os i tilværelsens foranderlige situationer. Ånden har tiden i sig, og enhver tid har sin ånd, tidsånden.

Kan vi også tage dén ind over os? Eller er det ikke nemmere at give efter for natu-rens verden (lige nu kan det være svært at lade være) end det er at give efter for den for tiden herskende ånd? Bør vi ikke snarere modstå den? Ja, kalder evangeliet os ikke til at modstå tidsånden? Og er evangeliet således ikke i samklang med vores lyst til det, især når vi bliver gamle?

Da Grundtvig var 56 og endnu skulle blive meget mere gammel, skrev han et digt til sine to sønner:

Men vi alle, stor og liden,
Som vil virke godt og frit,
Maa, hvad end vi har mod Tiden,
Altid med den holde Skridt,
Aldrig den sin Ret aftrætte,
I sit rette Lys den se,
Den sit Spejl for Øje sætte,
Og kun ad dens Daarskab le.

Der er nok i tiden som man kan le ad, irriteres af, ja, vredes over. Der er nok at kritisere. Men vi kommer ikke ud af tiden, og når vi ser i dens spejl, ser vi os selv. Tiden har sin ret, og det er kun når vi forsoner os med den at vi kan 'virke godt og frit'.

Det er opgaven, hvad enten man er ung eller gammel, stor eller liden. Ikke bare at give efter for tiden, men heller ikke bare at vende den ryggen. Det kan godt være at de gamle er mere fortørnede over tidsånden, men at de unge har mere grund til at være det – eller omvendt. Men tiden har sin ret som man gør klogt i ikke bare at afvise, men se i sit rette lys.

Hvad er det rette lys? Det er bevidstheden om at ikke engang Gud holder sig for fin til at blande sig med tidsånden. Hans ånd er tidens ånd der er nærværende i tilværelsens foranderlige situationer. Den kalder

os til opmærksomhed over for hvad der til enhver tid er på færde i vores liv, gammel og ung.

Guds ånd kalder os ikke til at 'aftrætte' tiden dens ret, til at vende den ryggen, men til at se den i et forsonende perspektiv. Ikke til at give efter for tidsånden, men heller ikke til blot at vende sig imod den. Lad os le ad tidens dårskab, men kun det.

Goethe har sagt at 'der findes tyrandræbere, også i tider hvor der ingen tyranner er'. Man kan altid finde noget at kritisere, også selv om det er svært at adressere kritikken præcist. Så gør man dog noget. Som Goethe også skriver i et brev: 'I vore dage vil enhver gerne omgøre det gjorte – for at give det udseende af at han har gjort noget.'

Hos I.P. Jacobsen er luften ikke noget i sig selv. Tiden er heller ikke noget i sig selv. Den er hvad den fyldes af. I pinsen fyldes den af Guds ånd.

Livet er heller ikke noget i sig selv. Livet er hvad det fyldes af. 'Jeg er det levende brød, som er kommet ned fra himlen; den, der spiser af det brød, skal leve til evig tid. Og det brød, jeg vil give, er mit kød, som gives til liv for verden.'

Gud er helt nærværende i verden, i det brød han giver til os. Hans ord er nærværende i det. Hans ånd er nærværende i det. I sin åndsnaerrelse tager Gud verden ind over sig. Naturens verden. Tidens verden. I al dens foranderlighed. For gamle og unge giver det liv til at virke godt og frit i verden, for verden er ikke færdig.

Niels GrønkJer

Salmer: 722, 299, 289 – 313, 662, 403

Formandens beretning for 2017

Vartov Valgmenighed

*Guds fred med vore døde
i Danmarks rosengård!*

*Guds fred med dem, som bløde
af dybe hjertesår!*

Også vi har døde og dem med hjertesår. Vi vil rejse os og mindes: Arendse Elisabeth Fabricius Dyssel, Erik Holm, Jens Christian Vesterskov Johansen, Kirsten Petersen, Niels Helveg Petersen.

2017 var på flere måder et anderledes år, præget af markeringen af 500-året for Luthers teser på kirkedøren i Wittenberg, menighedsrejse, præstens orlov, kirketjenerens orlov.

Flere fine arrangementer var med til at fejre reformationsjubilæet: studiekreds, koncerter med Elisabeth Zeuthen Schneider, menighedsmøder. I foråret 2017 fik medlemmer af de to menigheder en uforglemmelig oplevelse på rejsen til Italien med Torben Damsholt.

Københavns Valgmenighed og Nævnet havde bevilget Niels tre måneders studieorlov i efteråret 2017, i forlængelse af sommerferien, så der blev mulighed for, at han kunne komme godt i gang med en ny bog. I orlovsperioden stod Mette Marslund for gudstjenester og kirkelige handlinger; mange hjalp til med at løfte opgaven. Tak!

Og som menighed fik vi alligevel mulighed for at have Niels' ord med, da hans bog 'Det nye menneske' udkom i august.

Kirketjener Agnete var også på studieorlov og blev på bedste vis afløst af Clara. Vi har måttet tage afsked med vores dygtige rengøringsdame, Ida Ladefoged; vi har væ-

ret så heldige at få Malene Grishauge som ny medarbejder.

Vi har fået skorstenene repareret. Der har i en periode været meget støv i opgangen i forbindelse med, at Folkekirkens Uddannelses- og Videnscenter fik grønt lys til interne ændringer i lokalerne, så der kunne skabes bedre udnyttelse af arealerne.

På det praktiske plan har året budt på en udfordring i form af en ny EU person-data-beskyttelses-forordning, der træder i kraft den 25. maj. Nævnet har formuleret brug af persondata i menighedsregi. Reglerne vil stå på hjemmesiden.

Nævnet har beskæftiget sig med betaling af medlemsbidrag. Vi må hvert år konstatere, at medlemmer må tvangsudmeldes på grund af manglende betaling af medlemsbidrag. Det gælder i stort omfang yngre medlemmer. For nogle år siden hævdede vi aldersgrænsen for betaling fra 18 til 25 år, fordi vi mente, at det ikke nødvendigvis var det mest indlysende for et ungt menneske, der skulle flytte hjemmefra og i gang med uddannelse, at overskue at betale medlemsbidrag til Vartov. Men erfaringen har vist, at vi måske gør dem en bjørnetjeneste, at det måske er bedre, at de tager stilling til medlemskabet samtidig med de andre omvæltende beslutninger. Derfor vil Nævnet foreslå, at unge medlemmer af Vartov Valgmenighed fremover modtager et brev i forbindelse med deres 18 års fødselsdag, hvor det fremgår, at de skal betale bidrag. Da de fleste i den alder ikke har nogen stor indtægt, vil bidraget være beskedent – men de vil blive præsenteret for det faktum, at

det koster noget at være medlem. Forslaget kommer op på næste årsmøde.

Et lille udvalg har arbejdet med en revision af hjemmesiden. I forlængelse af denne elektroniske platform vil vi gennemføre et forsøg med mulighed for at kommunikere via e-mail. Der vil ikke blive tale om en 'mail-storm', men vi forestiller os, at det nogle gange i løbet af året kan være relevant at sende en mail. Kurt Gotfredsen er i besiddelse af en del af medlemmernes mail-adresser. Men hvis nogen er interesseret i at indgå i forsøgsordningen, bedes man sende sin mail til Kurt (kurt.gotfredsen@webspeed.dk).

Flere nye initiativer: Niels har tidligere haft samtalekreds med en gruppe af menighedens unge mennesker i tyverne. Der er fortsat et behov for at tilbyde denne aldersgruppe rammer for samtale og rum for frihed. Men også konfirmanderne giver udtryk for behovet for at kunne fortsætte den samtale med Niels, som er kommet i gang under konfirmationsforberedelsen. Sensommermødet er blevet en tradition! I år vil vi samles efter gudstjenesten søndag den 9. september.

På baggrund af Årsmødets indstilling i 2017 bevilgede Nævnet kr. 25.000,- til Hjælpekassen. Det er med glæde, at vi har konstateret at overvejelserne om revideret anvendelse af midlerne, med øje for det oprindelige formål, har udmøntet sig i en ordning, som kommer menighedens medlemmer til gode.

Som altid må vi glæde os over samarbejdet med Københavns Valgmenighed. De har på deres årsmøde valgt ny formand, tak til Jens Hestbech for mange gode års samarbejde, velkommen til Klaus Skovsted. En tak skal også lyde til naboen, Grundtvigsk Forum, hvor det daglige samarbejde glider upåklageligt. Tak til Johan Kjeldgaard-Pedersen for varetagelse af formandsposten

i Vartovs Børnehave. Husk opfordringen til at gøre opmærksom på den lille oase for børn, så der fortsat kan drives børnehave her.

Vores dejlige medarbejdere skylder vi stor tak: Ida Ladefoged og nu Malene for at sørge for at gøre rent efter os; Agnete, som sikrer klokkeringning, blomster, at døre låses op og lysene tændes (og slukkes!), at kirken er klar til at tage imod os; Inge, som søndag efter søndag giver evangeliet og prædiken tolkende toner, tak til dig og til Tom Ernst.

Tak til vores præstepar! Niels, du giver os evangeliet i gudstjenesten, med ord som holder til mange dage. Det er ikke kun konfirmanderne, der har udbytte af dine udlægninger af hverdagens 'tilbud'. Vi kan også glæde os over, at du bruger tid og kræfter på at formulere sammenhængene. Tak for 'Det nye menneske' – vi ser frem til næste udgivelse. Alle glæder sig over, at vi fik så dejlig en præstekone, som favner os alle. Du er altid opmærksom og kærlig. Tak Ida!

Mange gør en indsats for, at vores menighed og kirke kan fungere: ved at fremskaffe hatteknager, være intern revisor, være guide i kirke og Grundtvig.

Forretningsførerens arbejde er omfattende, og vi glæder os over Kurts store tålmodighed og hans omhyggelige fremskaffelse af nødvendige data for Nævnets beslutninger. Tak.

Nævnets medlemmer udfylder mange roller som juridiske eksperter, håndværkstvholdere, kaffebyggere, bordopstillere og -dækkere, kagebagere, rejseledere, fremvisere, referatskrivere, frimærkeslikkere, kuvertører, vaskekoner, blomsterbindere, gulvskrubbere mm. Tak til Anders, Bent, Ebba, Karen, Marianne, Mette, Søren og Uffe!

Den største tak skal dog i dag lyde til Mette Vestergaard, som har besluttet at

holde en pause fra arbejdet i Nævnet. Du har ydet en stor indsats i Nævnet, med nærvær, indsigt, åbenhed. Vi kommer til at savne dig. Og vi vil se frem til, at dine drenge bliver så store, at du får bedre mu-

lighed for at have aftenarbejde! Heldigvis fortsætter du som tovholder for børneadventsarrangementet!

Vibeke Hein

Sensommermøde

Nu er det blevet en tradition! Vartov Valgmenighed afholder sensommermøde *søndag den 9. september*, hvor begge menigheder er velkomne. Vi begynder med gudstjeneste i Vartov Kirke kl. 10.00 og mødes herefter i menighedssalen til frokost, foredrag og fortælling, med kaffe, sang og god samtale. I år har vi inviteret professor i gammeltestamentlig forskning Hans Jørgen Lundager Jensen, Aarhus Universitet. Hans foredrag har titlen: 'Det Gamle Testamente og hvorfor Grundtvig havde ret (jf. bl.a. 'Ready Player One')'. Vi kan glæde os til at høre, hvad der gemmer sig bag denne titel. Mødet slutter senest kl. 16.00, og der er fri adgang.

Marianne Knudsen

Fra Luther til lige lovlig moderne

På menighedsrådet *mandag den 24. september kl. 19.30* taler Bibelselskabets generalsekretær Birgitte Stoklund Larsen om bibeloversættelse. Bibelen skal kunne læses af enhver. Det var et centralt anliggende for Martin Luther, der oversatte Bibelen med det talte dagligsprog som ideal. Hvordan arbejder Bibelselskabet i dag med oversættelse? Konkrete eksempler fra det aktuelle oversætterarbejde – med historiske og aktuelle perspektiveringer.

Efterårsmøde i Frederiksborg

Søndag 7. oktober indbyder Frederiksborg Valgmenighed de sjællandske valgmenigheder til at være med til at markere 150-året for Valgmenighedslovens vedtagelse i 1868. Første del af mødet afholdes på Grundtvigs Højskole, Frederiksværksgade 147, Hillerød. Der er ankomst og velkomstkaffe kl. 10 og morgensang i foredragssalen. Lisbet Christoffersen, professor i lov og religion på Roskilde Universitetscenter, taler om 'Frihedssynet i den danske kirkelige lovgivning'. Inden frokosten er der sangtime ved Mikkel Gabriel Christoffersen, præst ved Vor Frelzers Kirke på Christianshavn. Kl. 14 er der gudstjeneste ved valgmenighedspræst Jan Ulrik Dyrkjøb i menighedens tidligere kirke, der i dag er sognekirke for Ullerød sogn. Eftermiddagen slutter med underholdning og kaffe. Pris 200 kr., tilmelding senest 2. oktober til Ida-Lykke Bang på bangogbang@mail.dk eller telefon 3012 6260.

KALENDER

Søndag den 9. september:
Sensommermøde

Mandag den 24. september kl. 19.30:
Menighedsmøde i Vartov
Birgitte Stoklund Larsen:
Fra Luther til lige lovlig moderne

Søndag den 7. oktober
De sjællandske valgmenigheders efterårs-
møde i Frederiksborg

Onsdag den 24. oktober kl. 19.30:
Kirkesangsstafet i Immanuelskirken

Mandag den 5. november kl. 19.30:
Menighedsmøde i Vartov med Kathrine
Kjærgaard

Mandag den 3. december kl. 17.00:
Adventsmøde i Vartov

Søndag den 9. december:
Børneadvent i Vartov

Adresser

Præst: Niels Grønkjær
Løngangstræde 24, 2., 1468 København K, tlf. 33 13 30 31
e-mail: ng@kvvv.dk - hjemmeside: www.kvvv.dk

Københavns Valgmenighed

Formand:
Klaus Skovsted
Valdemars Allé 30, 2860 Søborg
Tlf. 51 40 96 20

Forretningsfører:
Ejvind Lynning
Maglestien 10, 2860 Søborg
Tlf.: 39 69 82 53 / 23 96 86 24
Bank: 2191 - 6897622120

Kirketjener:
Margrethe Tougaard Møller
Rued Langgaards Vej 18, 6.655, 2300 Kbh S
Tlf. 22 95 49 75

Organist:
Tom Ernst
Esplanaden 5B, st.tv., 1263 København K
Tlf. 33 12 69 52

Vartov Valgmenighed

Formand:
Vibeke Hein
Kongevejen 467 B, 2840 Holte
Tlf. 20 19 89 90

Forretningsfører:
Kurt Gottfredsen
Opnæsgård 57, 1. th., 2970 Hørsholm
Tlf. 31 95 63 72
Bank: 6194 - 4170277452

Kirketjener:
Agnete Veit
Store Kannikestræde 9, 1169 København K
Tlf. 40 38 55 44

Organist:
Inge Bonnerup
Peter Bangs Vej 153, 1. tv., 2000 Frederiksberg
Tlf. 33 32 68 90

For børnepasning under gudstjenester: Kontakt Signe Rørdam Thomsen på
roerdam@hotmail.com

Valgmenighedernes hjemmeside er www.kvvv.dk

Bladets redaktion: Niels Grønkjær (ansvarshavende), Lilly Wiberg, Søren Anker-Møller
Forsidevignet: Peter Hentze

Afsender:

Københavns og Vartov
Valgmenigheder
Løngangstræde 24, 2.
1468 København K

Gudstjenester i Vartov Kirke og Immanuelskirken*

Ingen gudstjenester i juli måned

5. august

10. søndag efter trinitatis

Immanuelskirkenkl. 10.00

12. august

11. søndag efter trinitatis

Vartov Kirkekl. 10.00

19. august

12. søndag efter trinitatis

Vartov Kirkekl. 9.00

Immanuelskirkenkl. 10.30

Ingrid Ank, begge

26. august

13. søndag efter trinitatis

Vartov Kirkekl. 10.00

2. september

14. søndag efter trinitatis

Immanuelskirkenkl. 10.00

Korsang

9. september

15. søndag efter trinitatis

Vartov Kirkekl. 10.00

16. september

16. søndag efter trinitatis

Vartov Kirkekl. 10.00

Immanuelskirkenkl. 16.00

23. september

17. søndag efter trinitatis

Vartov Kirkekl. 10.00

30. september

18. søndag efter trinitatis

Immanuelskirkenkl. 10.00

Korsang

7. oktober

19. søndag efter trinitatis

Ingen gudstjeneste

De sjællandske valgmenigheders
efterårsmøde i Frederiksborg

14. oktober

20. søndag efter trinitatis

Vartov Kirkekl. 10.00

21. oktober

21. søndag efter trinitatis

Immanuelskirkenkl. 10.00

Korsang

Vartov Kirkekl. 16.00

28. oktober

22. søndag efter trinitatis

Vartov Kirkekl. 10.00

Sommertid ender

*Immanuelskirken ligger på Forhåbningsholms Allé 20, Frederiksborg.